

István Zsuzsanna

Öreg csont

Mottó:

*Mindegy volna, hol él az ember?
Igen is, nem is. Vár a tenger,
öreg csont, öreg csont.*

*De mivel mégse, nagyon is nem,
hadd emlékezek rólad itten,
öreg csont, öreg csont.*

*Ki voltál, a neved se tudom,
csak hogy megfürdetett a por az úton,
öreg csont, öreg csont.*

*Csak hogy mindig otthont akartál,
ide vetődtél, és itt ragadtál,
öreg csont, öreg csont.*

*Itt szerettél, és itt temettél,
mit mondhatnék még többet ennél?
Öreg csont, öreg csont.*

(Kántor Péter: Az ős – részlet)

Hófehér haja, hófehér szakála volt, arcán mély ráncok. Egy csendes, néhány lélek lakta faluban élt, egy kicsi, roskadozó házban, ahol anyja szülte, s ahol szülei nevelték. Ugyanazok a bútorok, tárgyak, ugyanaz a már megkopott és foszladozó függöny, ugyanaz a szétmálló szőnyeg vette körül, mint hajdanán. Minden ugyanaz volt, minden megmaradt, csak az emberek tűntek el: a szomszédok, a barátok, a rokonok – az idő telik, kinél gyorsan, kinél lassabban, és vannak, akik csupán nem bírták elviselni a csendet. Az öregem-

ber maradt, ő nem ment sehova; úgy érezte, ott kell maradnia, ahol minden elkezdődött: otthon.

Nem volt se nyár, se tél. Nem esett az eső, nem fújt a szél, forróság sem kábította a tájat. Mintha megállt volna az idő, mintha az is túlságosan megöregedett volna ahhoz, hogy továbbálljon. Csak lebegett a mező, az azt körülölelő erdő és a mozdulatlan vizű tó fölött. Voltak napok, amikor súlyossá vált, terhével nyomasztotta az óra mutatóit és az embereket.

Az öregember a parton ült, tekintetét az ott ragadt időn felejtette. Nézte a lomhán szálló madarakat, a fák összefonnyadt leveleit, a kiszáradt virágok szirmait. Kedves emberek voltak. És hogy szerették egymást. Itt ülhettek ők is régen, a szülei, ahogy most ő. Nézték a természetet és egymást, a fiatalságot és a közeledő öregséget. De nem vágytak másra: ott maradtak és vártak. A gyermekkori játszótársak emléke bevésődött az elszáradt kéreg ösvényeibe, s most úgy tört elő, mint a kicsurranó gyanta. Éppen itt szaladgáltak a fűzfák alatt. Milyen rég látta őket, milyen rég szólt hozzájuk. Pedig most szívesen tette volna, hogy ne érezze magát olyan egyedül. Elmondhatná nekik, amire gondol, kimondhatná hangosan. Ki tudja... Lehet, már nem is élnek.

Mielőtt elment volna végleg, még visszánézett a haldokló falura és az öregedő apjára. Magával akarta vinni, színek és hangok közé, az unokája mellé.

„Mindegy volna, hol él az ember? Igen is, nem is.” Messzi az a hely nagyon, nagyon messzi. Idegen világ az, istenbiza. Olyan magasak az épületek, olyan hangosak a hajókürtök és a repülők. Olyan más ott az ember. Nem való neki az ilyesmi. „Ide vetődtél, és itt ragadtál, öreg csont, öreg csont.”

A szél kacag? Mióta meghalt, azóta vált ennyire csendessé a csend. És akkor már inkább a néma otthon, mintsem hogy egy idegen világ idegen hangjai kábítsák. A régi, vagy semmi. A semmivel maradt, egyedül. Ott ült a tó partján, a feleségére gondolt. Az őszirózsák, amiket múlt vasárnap vitt a sírra, már biztosan elszáradtak. Nem baj, még nyílik néhány a kertben, viz majd valamikor egy csokrot. De most ott ült a tó partján, és az idővel nézett farkasszemtel. Egyikük sem adta fel.

Egy színes tollú kismadár röppent ráncos keze mellé. Csiripelt: először lágyan, de aztán egyre élesebben, egyre gyorsabban. Mintha ki lehetne futni az időből. Az öregember szeme megrebbent, izmai megremegtek. Felkiáltott. „Elmegyek. Holnap reggel elmegyek, és megkeresem! Megkeresem őket! Reggel felkelek, elindulok, és nem

fogok megállni addig, míg haza nem érek.” Egyszerre mozdultak a madárral: az felröppent, ő pedig olyan öregesen szökken fel, ahogy tőle telt, s máris indult a házak irányába.

Otthon a régi bőröndöt kereste; még jó, megvolt, csak a várakozás pora fedte be vastagon. A szekrényben keresgélt, kihúzta a fiókokat. Csak a legfontosabbak kellettek. A többi majd reggel, ha megfeledkezett volna valamiről. Lefeküdt, pihenni kellett az út előtt. A másnapra gondolt, az újrakezdésre, az igazi kezdésre, az életre. Sötétedéskor már aludt. Az utazásról álmódott, látta magát, ahogy a múlttól távolodik. „Mindegy volna, hol él az ember? Igen is, nem is. Vár a tenger, öreg csont, öreg csont.”

Hajnalban a nap aranyra színezte a szürke, poros tájat. Sugarai megcirógatták az öregember ráncos arcát, ám ő nem mozdult. Nem ébredett, nem kelt fel: mozdulatlan maradt. A nap szikrázott, és szinte szégyellte magát, hogy fénye így háborgatja a csendet. Csak egy madár hirdette valahol messze az életet. „Itt szerettél, és itt temetél, mit mondhatnék még többet ennél? Öreg csont, öreg csont.”

ISTVÁN ZSUZSANNA Nagyváradon született 2000-ben. Színháztudományi alapszakon végzett a kolozsvári BBTE-n, majd zeneművészeti instruktorként szerzett a Szegedi Tudományegyetem mesterképzésén. Dolgozott korrektorként, szerkesztőként és zenei nevelőként. Korábban kritikái jelentek meg a *Színház* folyóiratban, az *Újváradban* és a *Játéktérben*.